

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Miljöprövningsdelegationen
871 86 HÄRNÖSAND

Ansökan om förlängning av igångsättningstid enligt 24 kap 2 § miljöbalken för vindkraftpark på fastigheterna Ledingetorp 1:93 och Lövliden 1:3 i Sollefteå kommun samt Bispgården 1:53 i Ragunda kommun, Västernorrlands och Jämtlands län (Finnåberget vindkraftpark)

Sökande	Arise Wind HoldCo 10 AB, org.nr. 559075–2746 (Bolaget) Linjegatan 7 302 50 Halmstad
Kontaktperson	Carl Rosenström Miljöspecialist, Arise AB 0767245704 carl.rosenstrom@arise.se
Saken	Ansökan om förlängd igångsättningstid

Sammanfattning

Miljötillståndet för Finnåberget vindkraftpark omfattar uppförande och drift av 26 vindkraftverk som motsvarar en produktion på ca 200 MW. Svenska Kraftnät (SvK) har meddelat att det i nuläget finns 100 MW tillgänglig nätkapacitet för att ansluta parken samt att en utbyggnad av elnätet kan ske tidigast 2033. Igångsättningstiden enligt miljötillståndet är sju år efter att tillståndet vunnit laga kraft, vilket innebär att verksamheten skall var igångsatt senast 2030-09-28. På grund av kapacitetsbrist i elnätet på 100 MW, vilket ligger utanför Bolagets kontroll, är nätanslutningen således fördröjd och Bolaget ansöker därför om förlängning av igångsättningstiden enligt nedan.

Yrkande

Bolaget yrkar att Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län (MPD) förlänger igångsättningstiden med fem (5) år, dvs. till och med 2035-09-28 för uppförande och drift av maximalt 26 vindkraftverk inom Finnåbergets vindkraftpark i Ragunda kommun och Sollefteå kommun enligt MDP:s beslut 2021-04-28 i ärende med dnr 551-787-2020, vilket delvis ändrats genom Mark- och miljödomstolens vid Östersunds tingsrätt (MMD) dom 2022-05-10 i mål nr M 1526-21 samt Mark- och miljööverdomstolens (MÖD) dom 2023-09-28 i mål nr M 6204-22.

Gällande tillstånd

MPD beviljade 2021-04-28 i ärende med dnr 551-787-2020 Bolaget tillstånd till uppförande och drift av en gruppstation med maximalt 26 vindkraftverk på fastigheterna Ledingetorp 1:93 och Lövliden 1:3 i Sollefteå kommun samt Bispgården 1:53 i Ragunda kommun, Västernorrland och Jämtlands län, se Bilaga 1. I tillståndet, vilket delvis ändrats genom MMD:s dom 2022-05-10 i mål nr M 1526-21 och MÖD:s dom 2023-09-28 i mål nr M 6204-22, anges att verksamheten ska ha satts igång senast sju (7) år efter att tillståndsbeslutet vunnit laga kraft. MÖD:s dom vann laga kraft 2023-09-28, se Bilaga 1, och verksamheten ska således ha satts igång senast 2030-09-28. Om inte driftsättning av vindkraftverken skett inom denna tid förfaller tillståndet såvitt avser de delar som inte satts igång.

Grunder för yrkandet

Rättslig reglering

Enligt 24 kap. 2 § miljöbalken (MB) kan tillståndsmyndigheten förlänga den tid inom vilken igångsättning skall ha skett med högst 10 år om tillståndshavaren visar att denne har *giltigt skäl* för dröjsmålet eller om *synnerliga olägenheter* skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Vilka omständigheter som kan anses utgöra giltiga skäl eller synnerliga olägenheter redovisas inte i lagtexten. Frågan har dock belysts i förarbeten och praxis. Giltiga skäl kan enligt förarbetena exempelvis utgöras av svårigheter att utverka erforderliga tillstånd eller att få fram arbetsmaskiner eller personal (jfr. prop. 1981/82:130 s. 566 och prop. 1997/98:45 del 2 s. 254). Rättsläget har av MÖD sammanfattats som att oväntade och oförutsedda hinder kan utgöra giltiga skäl för dröjsmål. De omständigheter som avses är huvudsakligen sådana som rent faktiskt hindrar ett utförande av verksamheten. Synnerlig olägenhet anses vidare uppkomma om verksamheten har utförts till en del (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 254 jämte hänvisningar till vattenrättslig praxis och MÖD:s dom från 2016-05-17 i mål nr M 9024–15)

I praxis i mål om förlängd igångsättningstid på grund av fördröjda nätanslutningar har MÖD uttalat att det krävs att arbetet med nätanslutning påbörjats i tid och pågått kontinuerligt samt att dröjsmålet beror på ett oförsett hinder (MÖD:s domar 2018-07-09 i mål nr M 1762–18 och M 6365-17). MÖD har i ett mål konstaterat att giltigt skäl förelåg när ett nätföretags anslutningsavtal med Svenska kraftnät fördröjts pga. att nätföretaget samordnat flera projekt och ansökt om nätförstärkningslån. MÖD konstaterade bla. att sökandebolaget inte kunnat förutse att processen skulle ta så lång tid som den gjorde och att sökandebolaget haft begränsade möjligheter att påverka händelseförloppet med mer aktiva insatser (MÖD:s dom 2020-04-16 i mål nr M 9995–19).

MÖD har även i två domar 2020-12-21 i mål nr M 13516–19 och M 13519-19 gjort en liknande bedömning som i mål nr M 9995-19. I målen berodde förseningen på att ett stort antal vindkraftsprojekt i ett område inom Ånge kommun begärt anslutning till elnätet och stamnätet och att det inte funnits tillräcklig kapacitet. I båda målen bedömde MÖD att bolagen inte hade kunnat förutse att processen med att säkra anslutning skulle ta så lång tid och att bolagen haft begränsade möjligheter att påverka händelseförloppet genom aktiva åtgärder. Därutöver lade MÖD vikt vid att bolagens uppgifter om fördröjningen fått stöd av nätägarens yttrande i frågan.

På sätt som redogörs för nedan föreligger även i detta fall fördröjning av nätanslutning, vilket ligger utanför Bolagets kontroll, varmed skäl för förlängd igångsättning föreligger.

Aktuell nätanslutning

Alltsedan tillståndsprocessen inleddes för Finnåbergets vindkraftpark under år 2016 har Bolaget haft löpande kontakter med SvK angående elanslutningen av vindkraftparken. Ansökan om anslutning till stamnätet skickades in juni 2017, förhandsbesked kom november 2019 på en ny anslutning på 220 kV till ställverket i Helgum i Sollefteå kommun, se karta Bilaga 2. Ett intentionsavtal för anslutning till stamnätet upprättades redan maj 2020 mellan Arise Elnät AB och SvK på en effekt på 100 MW till ställverket i Helgum. Detta utgör ungefär hälften av kapaciteten av de moderna vindkraftverk som planeras till parken. För att bygga alla 26 tillståndsgivna vindkraftverk krävs således en kapacitetshöjning i nätet av ytterligare 100 MW. I januari 2023 skickade Bolaget in en förfrågan om ytterligare inmatning på 100 MW. Förhandsbesked kom från SvK i december 2023 med bedömningen att en inmatning om ytterligare 100 MW kan medges först efter år 2033. Bolaget undersökte under 2023 också möjligheten att dra en ledning till Näsbrännan där E on:s nät kunde ansluta 200 MW under förutsättning att en förbrukningsanläggning (Långsele SkyfuelH2/Uniper) byggdes. Denna förbrukningsanläggning byggdes aldrig. Efter att Bolaget flertal gånger efterfrågat besked i frågan om kapacitetshöjning på 100 MW fick Bolaget till slut i november 2024 slutbesked från SvK om att en kapacitetshöjning på 100 MW kan byggas ut tidigast 2033. Detta då det krävs förstärkningar av nätet runt Helgum som beräknas vara klart först 2033. Nätkoncessionsansökan skickades in i december 2024 för ledningen till Helgum.

Med anledning av beskedet från SvK att kapacitetshöjning är möjlig tidigast 2033 kommer det således inte vara möjligt att ansluta hela parken till nätet inom tiden för nuvarande igångsättningsstid, dvs. 2030-09-28. Bolaget planerar därför att bygga Finnåbergets vindkraftpark i två etapper, se layouten på de olika etapperna i bilaga 3. Den första etappen omfattar vindkraftverk motsvarande en produktion om ca 100 MW. När kapaciteten på elnätet höjts till 200 MW efter 2033 planeras etapp 2 med återstående vindkraftverk att byggas.

Vid bedömningen av vad som utgör en nödvändig förlängning av igångsättningsstiden har Bolaget tagit hänsyn till sådana omständigheter som ligger utanför Bolagets kontroll och som kan komma att påverka byggnationen av vindkraftparken. Sådana omständigheter utgörs bl.a. av eventuella förseningar i SvK:s arbete med kapacitetshöjningen samt osäkerheter i total byggperiod. Det erinras om att det rör sig om ett stort projekt som kräver tillgång till maskiner, personal m.m. Därtill har

hänsyn tagits till väder. Utifrån samtliga redan nu kända osäkerhetsmoment behöver Bolaget således god tidsmarginal för att kunna säkerställa att verksamheten hinner tas i drift utan att tillståndet förfaller. Yrkad tid är således både angelägen och nödvändig. Noteras ska också särskilt att tiden formellt kan förlängas med hela tio år och att de faktorer som är grund för förlängningen är utanför Bolagets kontroll.

Sammanfattningsvis påbörjades arbetet med att få till stånd elanslutning och kapacitetshöjning i god tid innan tillståndet för vindkraftparken ens vunnit laga kraft. Arbetet med nätanslutning har pågått kontinuerligt och Bolaget har haft löpande kontakter med SvK under hela processen. Bolaget har arbetat aktivt med att få till stånd elanslutningen – och detta givetvis för verksamheten i dess helhet enligt meddelat tillstånd – men har haft begränsade möjligheter att påverka SvK:s arbete. De förhållanden som redogjorts för och som fördröjt elanslutningen ligger sammantaget helt utanför Bolagets kontroll (jfr. MÖD:s dom 2020-04-16 i mål nr M 9995-19). Eftersom tillräckligt hög inmatningskapacitet är en förutsättning för att kunna driftsätta alla turbiner har omständigheterna de facto hindrat utförandet av den tillståndsgivna verksamheten (jfr. MÖD:s dom 2016-05-17 i mål nr M 9024–15). Sammantaget föreligger giltiga skäl för dröjsmål och igångsättningstiden ska därmed förlängas i enlighet med Bolagets yrkande till och med 2035-09-28.

Villkor

Av 24 kap. 2 § andra stycket MB framgår att tillståndsmyndigheten i samband med ett beslut att förlänga igångsättningstiden för en tillståndsgiven verksamhet får föreskriva nya eller strängare villkor efter vad som är skäligt. Någon förnyad prövning av tillåtligheten av verksamheten ska emellertid inte ske (se t.ex. MÖD 2019:26 och MÖD:s dom 2018-07-09 i mål nr M 1762–18).

Bolaget konstaterar att Finnåbergets vindkraftparks tillåtlighet är rättskraftigt avgjord genom tillståndet för verksamheten. Sedan tillståndet meddelades har inga omständigheter tillkommit eller ändrats som gör att det finns ett behov av att föreskriva nya eller strängare villkor i samband med att igångsättningstiden förlängs. Tillståndstiden förblir vidare densamma oaktat den förlängda igångsättningstiden. Parkens samlade miljöpåverkan, som prövats i sin helhet och befunnits tillåtlig för hela tillståndstiden, förändras alltså inte om igångsättningstiden förlängs. Det finns således inget motstående intresse som kan lida skada till följd av den yrkade förlängda igångsättningstiden. Sammantaget menar Bolaget att det saknas skäl att föreskriva om ytterligare villkor för vindkraftsverksamheten.

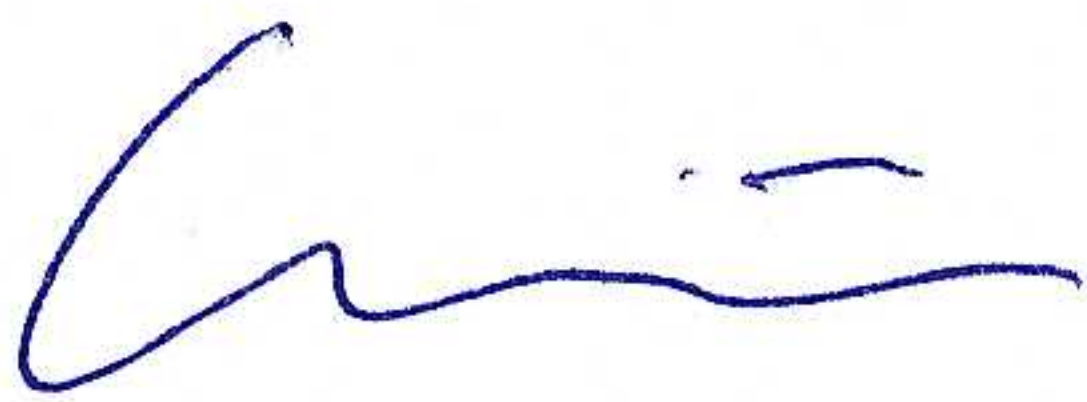

Handläggning

Bolaget hemställer om att ärendet hanteras skyndsamt med hänsyn till att den fortsatta projekteringen inte ska fördröjas ytterligare.

Östersund 2025-02-24

Arise Wind HoldCo 10

Carl Rosenström

Bilagor:

1. Dom MÖD M 6204-22
2. Karta nätanslutning
3. Karta etapp 2 och 3.
4. Fullmakt Arise Wind HoldCo 10